

ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟ

- Τα ποιήματα της συλλογής έχουν θέμα το παιδί και τη σχέση του με το παιχνίδι και την ανάγνωση. Ποιοι άλλοι παράγοντες επηρεάζουν θετικά την ανάπτυξη και την ωρίμανσή του;

Θα έλεγα το καθετί που υπάρχει γύρω του και του δίνει στοιχεία για την σμαλή και απρόσκοπτη ανάπτυξή του. Στη συλλογή υπάρχουν επιπλέον ζητήματα που αφορούν σε έννοιες όπως το περιβάλλον, τον πολιτισμό, τη φιλία, την ειρήνη, την προσφυγία, το σχολείο, τη σχέση με αγαπημένα πρόσωπα αλλά και την ίδια την ποίηση. Γενικά, στη συλλογή, το παιδί παρουσιάζεται να ενεργεί, να είναι ανέμελο, χαρούμενο, αλλά και σκεπτόμενο και να ενδιαφέρεται για τον «κόσμο τον μικρό, τον μέγα».

Ο πανεπιστημιακός και κριτικός της παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας μιλά για τη νέα ποιητική συλλογή του

«Ποιήματα που γράφτηκαν για να διαβαστούν από παιδιά, αλλά κλείνουν το μάτι και στους ενήλικες», παραδίδει στο αναγνωστικό κοινό ο Γιάννης Σ. Παπαδάτος, με τη συλλογή του «Φεγγάρια παιδιά», από τις εκδόσεις Πατάκη.

- Ποια ήταν η αφορμή για να εκδοθεί η ποιητική συλλογή;

Τα τελευταία χρόνια δοκίμασα να γράψω ποιήματα για παιδιά. Και το παράδοξο είναι ότι κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής μου πορείας, όταν έφερνα τα παιδιά σε επαφή με ποιήματα μεγάλων μας ποιητών, και ενώ συγχρόνως έγραφα και δημοσιεύα ποίηση, δεν διανοήθηκα ποτέ να γράψω ποίηση για παιδιά. Το θεωρούσα δύσκολο, γιατί οι έννοιες στην ποίηση λειτουργούν αφαιρετικά. Πολύ περισσότερο που λόγω της ηλικίας που απευθύνεται η ποίηση αυτή, τίθεται το δίλημμα της αυτολογοκρισίας του συγγραφέα, γεγονός που λειτουργεί αποτρεπτικά.

Όμως, το εγχείρημα να ασχοληθώ με την ποίηση για παιδιά προέκυψε ως ανάγκη, καθότι, ως πανεπιστημιακός και κριτικός της παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας, ερχόμουν αντιμέτωπος με την έλλειψη σε μεγάλο βαθμό σχετικών ποιητικών συλλογών. Και επιπλέον ήταν μια πρόκληση να ασχοληθώ με ποίηση που θα ανταποκρίνεται και στην ψυχοπνευματική ωριμότητα των παιδιών, χωρίς όμως να υποβαθμίζεται η αισθητική της αξία.

- Ο τίτλος «Φεγγάρια παιδιά» είναι συμβολικός ή δηλώνει κάτι κυριολεκτικά;

Υπάρχει ένα ποίημα στη συλλογή που αναφέρεται στη μεγάλη συνάντηση των παιδιών με

ΓΙΑΝΝΗΣ Σ. ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ

«Τα μικρά παιδιά αγαπούν την ποίηση»

ΕΠΙΔΟΦΟΡΟΣ
ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ

την απόφασή τους να αλλάξουν τον κόσμο. Το φεγγάρι, ανάμεσα στους πολλούς συμβολισμούς, συνδέεται με το φως και την ακλόνητη πορεία του που, για διάφορους λόγους, είναι σημείο αναφοράς από καταβολής του ανθρώπου. Κρύβει μια πρόκληση για άνοδο, ένα μυστήριο, κάτι που διεγείρει τη φαντασία, μια γενέθλια δύναμη, ακριβώς όπως γενέθλια δύναμη είναι και εκείνη που αναδύει η παιδική ηλικία.

- Τα ποιήματα γράφτηκαν για να διαβαστούν μόνο από παιδιά;

Κατά κύριο λόγο, ναι. Αλλά, νομίζω, η συλλογή κλείνει το μάτι και στους ενήλικες που μπορούν να τα διαβάσουν, πιστεύω, ευχάριστα. Ωστόσο, θεωρώ ότι αρκετά από τα ποιήματα λειτουργούν σε πλαίσιο συνανάντησης με τον

ενήλικο. Κι ήταν ένας από τους στόχους μου. Θεωρώ ότι ο ποιητικός λόγος, όταν δεν είναι απλοϊκός, είναι ενιαίος για όλες τις ηλικίες, τηρουμένων, βέβαια, των αναλογιών.

Αλλωστε, σε όλα σχεδόν τα ποιήματα της λογοτεχνίας μπορούν, ύστερα από ιδιαίτερες προσεγγίσεις, να εισχωρήσουν τα παιδιά και να συναντήσουν νοήματά τους. Δεν μου έβγαινε να γράψω κάτι «εύκολο», επειδή ο δέκτης είναι το παιδί.

- Αλλά είναι γραμμένα με ελεύθερο στίχο, άλλα σε μέτρο, σε χάικου ή λίμερικ. Γιατί γράψατε με αυτό τον τρόπο τα ποιήματα;

Ηθελα μέσα από τις εναλλαγές από τη μια ποιητική μορφή στην άλλη, ανάλογα με το θέμα, το βιβλίο να προσφέρει την εκπλήξη και την ευχαρίστηση που αυτή δημιουργεί, ώστε να διαβάζεται ως το τέλος. Είθε να το έχω επιτύχει. Να σημειώσω εδώ ότι περιέχονται και ποιήματα με χιούμορ και με παρόλογο διάθεση, στοιχεία που αγαπούν ιδιαίτερα τα παιδιά και ποιήματα που καλούν το παιδί,

με αβίαστο τρόπο, να προβληματιστεί για τις αρρυθμίες του καιρού μας.

Γράφτε: «...Τι είναι ποίημα/είναι ποτάμι ορμητικό με ή χωρίς τη ρίμα/που ροβόλα στη θάλασσα και κουβαλάει λέξεις...».

Και πού είναι κρυμμένο το όνειρο;

Το όνειρο αναδύεται από κάθε λέξη. Η εικονοποιία της συλλογής δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε ο αναγνώστης και η αναγνώστρια να μπορούν να λειτουργήσουν συνειρμικά και με βάση τα βιώματά τους.

- Λέτε: «Το βιβλίο είναι θάλασσα/που δίνει και παίρνει αγάπη/σαν γαλανό ουρανό...». Αγαπούν την ποίηση τα μικρά παιδιά;

Είμαι σίγουρος πως την αγαπούν κι έχουν τη διάθεση να την αγκαλιάσουν και μάλιστα να δημιουργήσουν. Γνωρίζω εκπαιδευτικούς που κάνουν θαύματα με τα παιδιά. Προσεγγίζουν την ποίηση και σε ένα πλαίσιο δημιουργικού γραψίματος. Επαληθεύουν αυτό που λέει ο Εμπερίκος στον «Πλόκαμο της Αλτα Μίρας»: «Την ποίηση την έχουμε μέσα μας γιατί μέσα της μεγαλώνουμε». Κι όχι για να δημιουργήσουν ποιητές και ποιήτριες, αυτό είναι πιθανόν για κάποια παιδιά, εξάλλου θα το δείξει ο χρόνος, αλλά για να καλλιεργήσουν τα παιδιά στην κατεύθυνση των επαρκών αναγνωστών και αναγνώστριων και μέσα από την αισθητική συγκίνηση να γίνουν κοινωνικοί ανθρωπιστικών αξιών, αισθημάτων και νοημάτων που ο υλιστικός μας πολιτισμός τόσο έχει παραγκωνίσει.

- Κάποτε υπήρχε η παιδική ποίηση; Τι συμβαίνει σήμερα;

Εχουμε μια παράδοση σπουδαίων ποιητών και ποιητριών που έχουν προσφέρει αξιόλογα ποιήματα για παιδιά. Και σήμερα υπάρχουν δημιουργοί που διατάζουν να γράψουν, γιατί η ποίηση δεν εκδίδεται εύκολα, επειδή απλά δεν βρίσκει αγοραστή. Πάντως, θέλουμε παιδιά αναγνώστες και αναγνώστριες της ποίησης. Κι είναι μεγάλη η ευθύνη των ενηλίκων, που είναι απαραίτητο να διαβάσουν και ποίηση μαζί με τα παιδιά τους, αλλά και του εκπαιδευτικού συστήματος που είναι ανάγκη, νομίζω, να θεσπίσει ώρα λογοτεχνίας στα αναλυτικά προγράμματα. Προσωπικά αισθάνομαι ευτυχής και ευχαριστός τις Εκδόσεις Πατάκη που αγάλλισαν τη συλλογή. ■